

Kysthjælper

Vi giver havet en hånd!

VELUX FONDEN

Formålet med projekt Kysthjælper

- Samle den viden, der skal til for at udføre mindre lokale genopretningsprojekter drevet af frivillige.
- Hjælpe lokale frivillige til at genskabe gode forhold i kystnære områder.
- Sætte større fokus på havmiljøet og de problemer, vi står over for.
- Gøre det muligt for frivillige at udføre marine naturgenopretningsprojekter over hele landet i fremtiden.

Fra ide til praksis!

- Hvordan kommer vi fra skrivebordet og ud i havet?
- Hvor skal vi arbejde? (Udvælgelse af område)
- Hvem skal vi spørge om lov? (Tilladelse fra myndighederne)
- Hvem kan hjælpe os, og hvordan får vi fat i dem? (Organisering af frivillige kræfter)
- Hvordan gør vi rent praktisk? (Praktik i forhold til udførelse)

13.000 frivillige timer

VELUX FONDEN

Mere en 3000 deltagende frivillige

Frivilligt arbejde for mere end 2 millioner kroner

VELUX FONDEN

83.000 ålegræsskud udplantet

VELUX FONDEN

1200 tons sten udlagt

25 kvadratmeter muslinger udlagt

18 videoer – 22.000 visninger på YouTube
Podcast med mere end 3700 afspilninger

VELUX FONDEN

Omtalt i pressen **128** gange

»Det kunne være fedt at kunne sejle ned igennem kanalerne og se noget grønt under sig. At der er liv i stedet for cykler og bølter«

VELUX FONDEN

Mere end 20 offentlige foredrag

8 studieprojekter

Havet er blevet en folkesag

Et godt udgangspunkt for fremtidens projekter

Kysthjælpers hjemmeside: www.kysthjælper.dk

Vejledninger til citizen science for frivillige

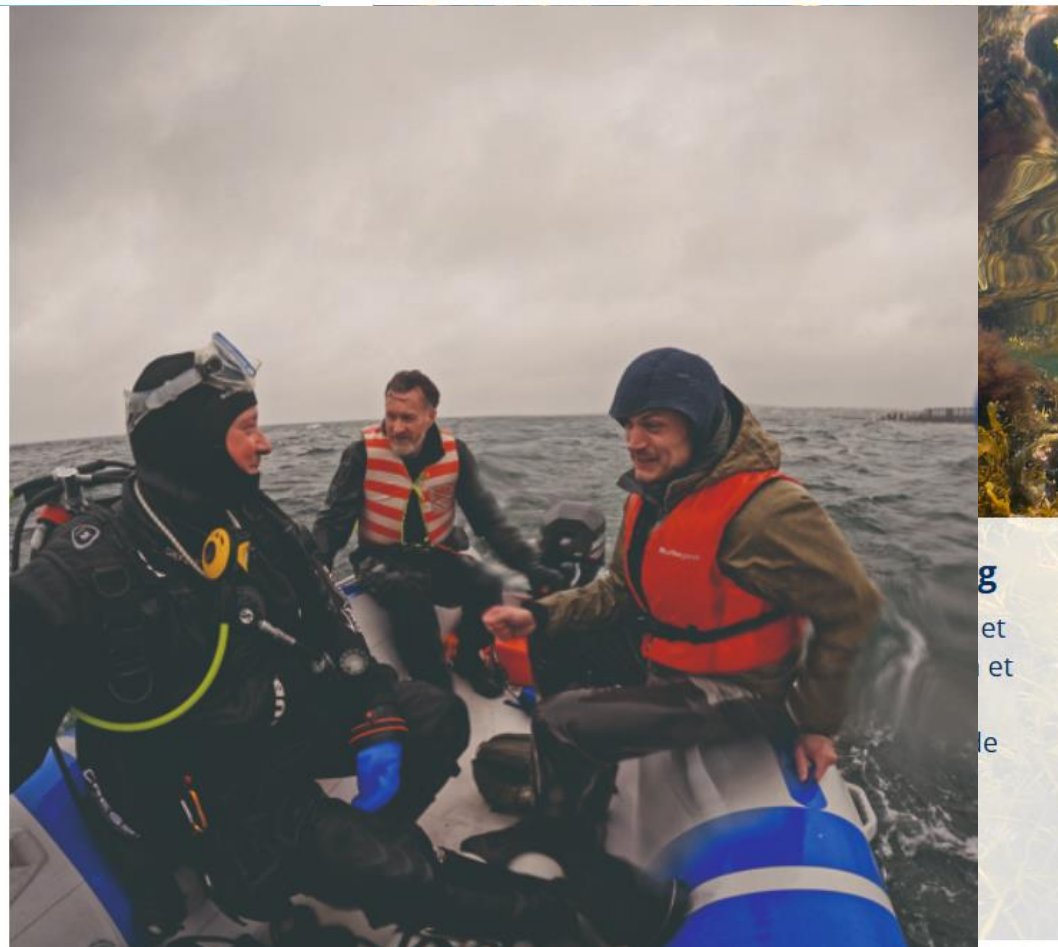
Citizen science er frivilliges bidrag til videnskaben. Det gavner både forskningen og jeres eget genopretningsprojekt at lave undersøgelser af havmiljøet, både før og efter arbejdet er udført.

[FIND VEJLEDNINGER HER](#)

Åle

Åle
fiske
for
bed
fors

Bl

g
et
et
le

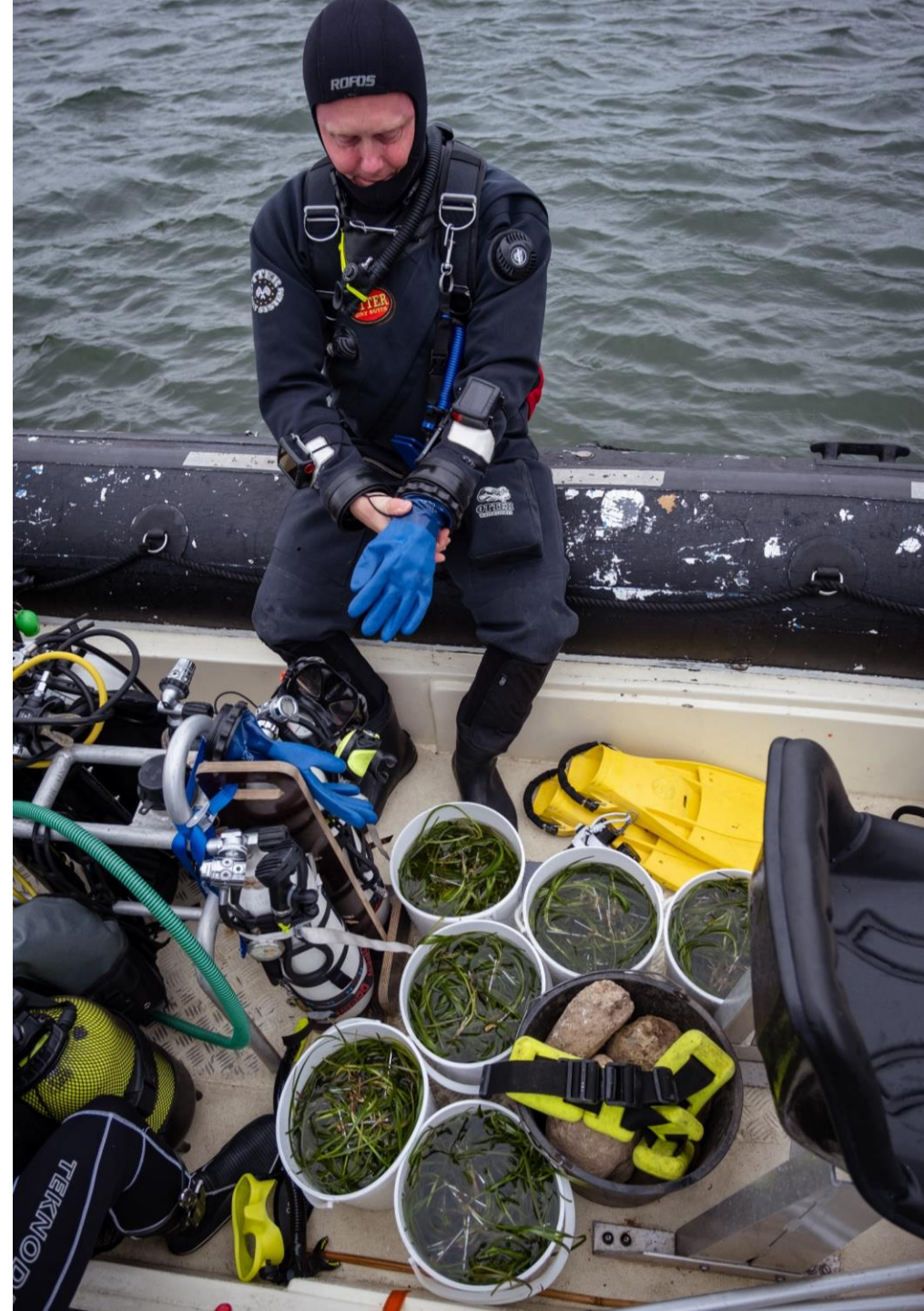

Danmarks Sportsfiskerforbund

VELUX FONDEN

Hvad har vi lært? – Organisering og opstart

- Der er en stor interesse for havet blandt danskerne og de vil også gerne gøre noget.
- De frivillige kan rigtig meget, men de skal hjælpes og holdes i gang.
- De rigtige kompetencer skal være til stede i gruppen.
- Et godt samarbejde med kommunerne er afgørende.

Det rigtige projekt det rigtige sted!

- Vigtigheden af at inddrage lokalsamfundet fra start.
- Det er ikke alle, der synes genopretning er drømmen.
- Viden om de historiske forhold og det lokale miljø er vigtig.
- Det marine miljø er meget omskifteligt, og det er derfor vigtigt at have opdateret viden om de lokale forhold.
- Lokalt ejerskab og forankring er vigtigt for at få lokalsamfundet til at værne om de tiltag, der bliver gjort.

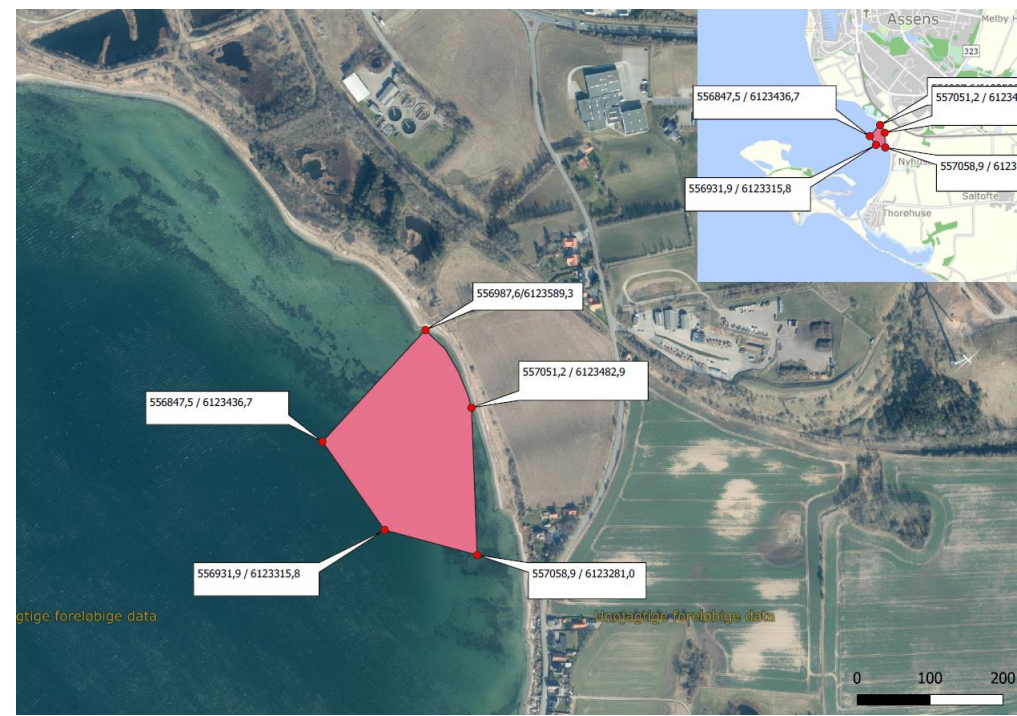
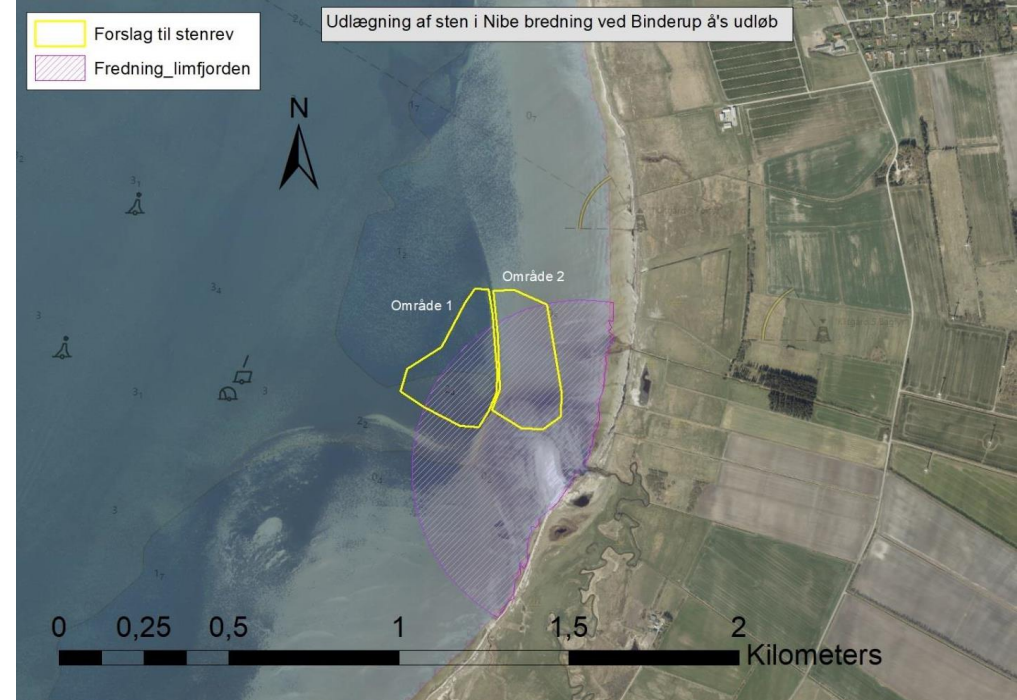

VELUX FONDEN

Ansøgninger og tilladelser:

- Det tager tid at skaffe info, skrive en ansøgning og få en tilladelse. De frivillige vil gerne i gang i morgen!
- Tilladelses-processerne kan være meget besværlige. Dette er ikke en god frivillig opgave - En god ide at få hjælp af den lokale kommune.
- Det gode forarbejde betaler sig og kan gøre processen nemmere.
- Lovgivningen for muslingebanker er ikke klar.

Ålegræs:

- Fokus på samlet koordinering – mange elementer – Hvem gør hvad og hvornår?
- Alle kan bidrage, men nogle grupper er nødvendige (dykkere).
- Udplantet rigtigt gror ålegræs fint og bidrager med lokale forbedringer.

Stenrev:

- Forundersøgelser er vigtige – fast bund.
- Det koster mange penge – fundraising.
- Arkæologiske undersøgelser - skib til udbringning – opmåling af revet.
- Hvor kommer stenene fra? Landbruget, genbrugsstationer, grusgrave i DK eller import for Sverige eller Norge.
- Det er tungt at håndsortere sten – Der kan være meget affald i.
- Livet flytter rigtigt hurtigt ind.

Danmarks Sportsfiskerforbund

VELUX FONDEN

Muslingebanker:

- Timing er vigtig – setling – temperatur
- Etableres rette sted – gerne fast bund - over tre meters dybde – uden ålegræs
- Kræver større båd – tungt
- Bøjer, anker, tovværk – kan genbruges
- Passer sig selv – lille arbejdsindsats undervejs

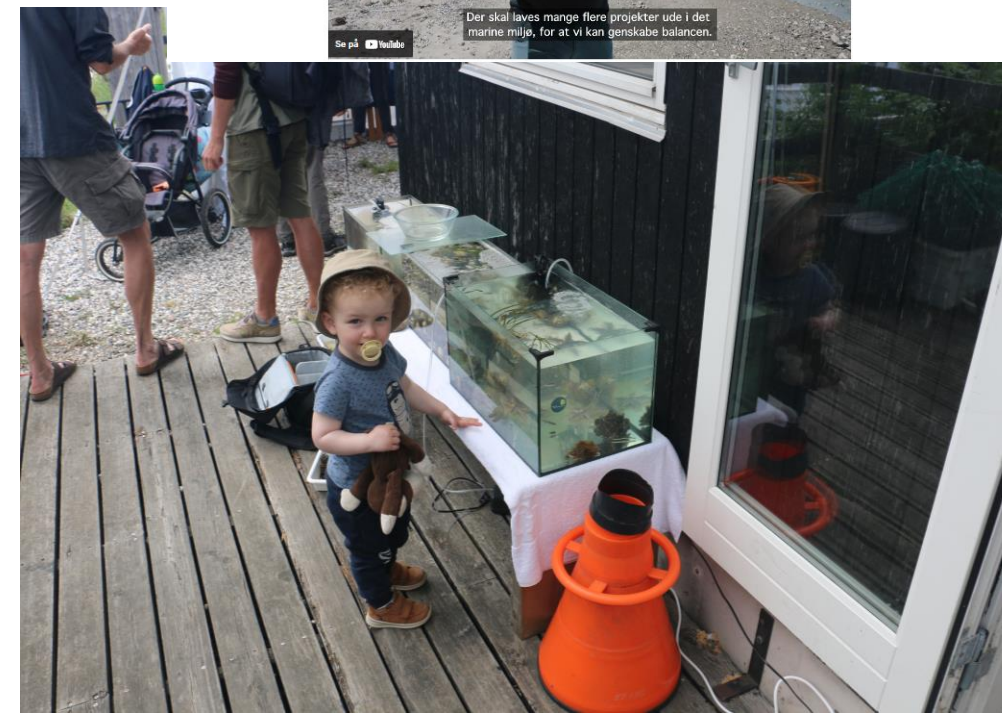

Rekruttering - hvordan?

- Borgerne skal vide noget om projektet. **Giver det mening?**
 - Intromøder om projektet.
 - Information på Hjemmeside.
 - Faglige oplæg og events om marin naturgenopretning
- Video & billeder, der kan deles på SOME, virker f.eks. "Sådan gør du"-videoer. **Link deles.**
- Nyheder/nyhedsbrev, Presseomtaler og Betalt annoncering på sociale medier.
- For borgere + 30 år er det Facebook – især i "grupperne".
- Borgere/unge under 30 år er på "andre" kanaler, ex. Instagram.

Dyre- og planteliv i de kystnære områder er hårdt presset af dårlige miljøforhold. Med støtte fra VELUX FONDEN og en række organisationer har projektet Kysthjælper derfor engageret frivillige i at give havet en hjælpende hånd. Men vi er slet ikke færdige endnu!

Hvem er de frivillige?

- En blandet flok med interesse for "natur og miljø".
- Flest borgere over 30-40 år, men både mænd og kvinder.
- Dog også unge og børn, især til aktiviteterne.
- Alle har fællesskab som drivkraft. Vi hjælper hinanden!
- Borgere med tradition fra "Forenings-Danmark".
- Attitude – "nok er nok, vi må gøre noget".

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Danmarks Sportsfiskerforbund

VELUX FONDEN

Kompetencer hos de frivillige

- Fyrtårne – ledertyper
- Dykkerne er vigtige – specialviden
- Fundraising på lokalt plan (stenrev)
- Citizen science – undersøgelser
- Kommunikation på sociale medier
- Børn er vigtige ambassadører

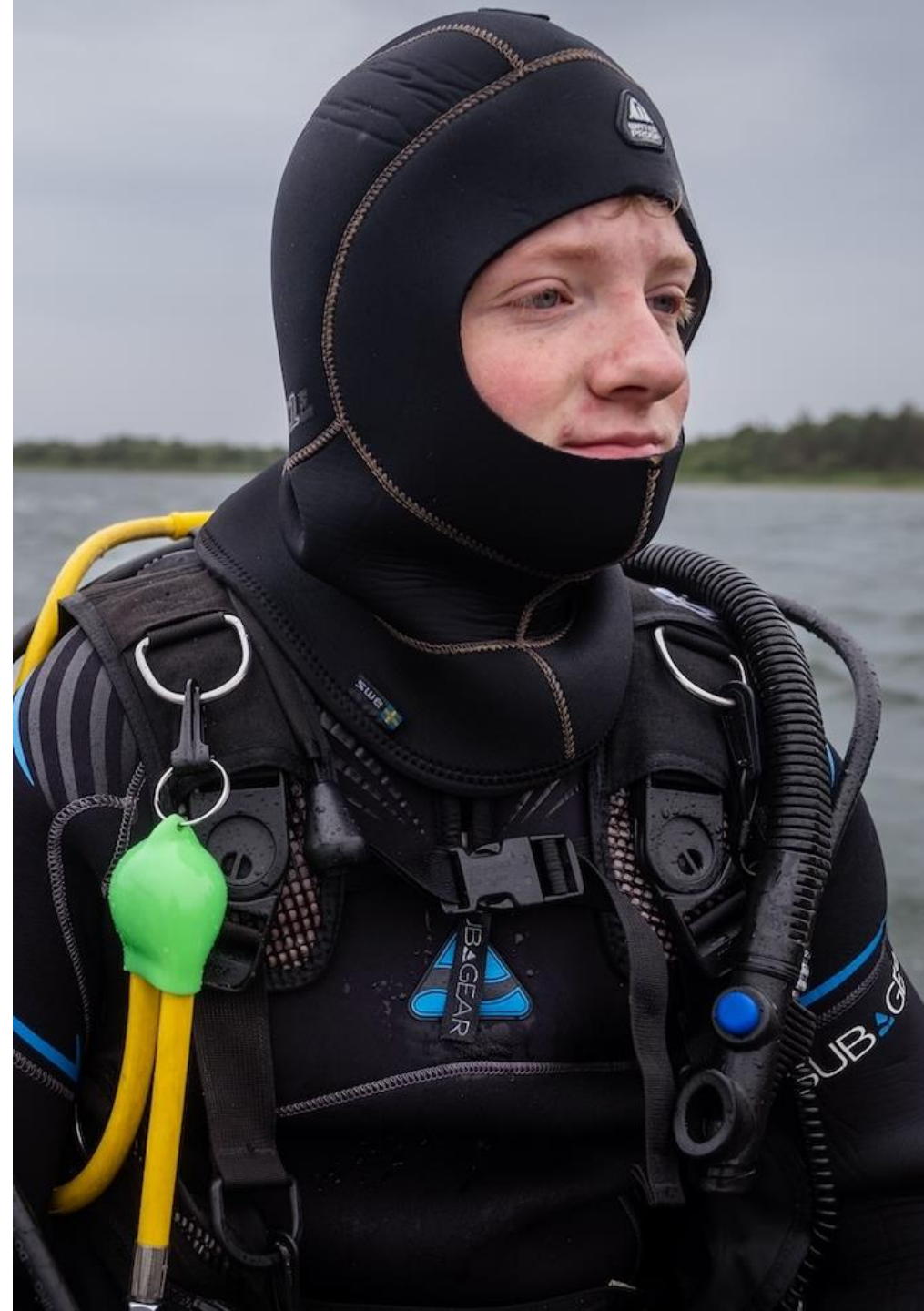

VELUX FONDEN

Fastholdelse af de frivillige:

- At fastholde "modet" hos de frivillige er vigtigt.
- Der kan godt gå lang tid fra en arbejdsindsats til den næste.
- Meget af det praktiske arbejde foregår i sommerperioden, så aktiviteter i løbet af vinteren kan være vigtige.
- Fremlæggelse af resultater og spændende foredrag fra forskere er noget, de frivillige sætter pris på.

Erfaringer med Citizen science:

- De frivillige vil rigtig gerne deltage, hvis de får det serveret på den rigtige måde. De skal kunne se, hvad undersøgelserne bidrager til.
- De frivillige har generelt et højt fagligt biologisk niveau eller lysten til at få det.
- De frivillige er meget forskellige, det er derfor vigtigt at ensarte undersøgelserne. **Gør det simpelt!**
- Grundet de frivilliges forskellighed er det dog også vigtigt at rette nogle undersøgelser mod de forskellige grupper.
- Video og billeder lyver ikke.
- At have en leder af feltarbejdet kan være en fordel. Dette kan f.eks. være en studerende.

Danmarks Sportsfiskerforbund

VELUX FONDEN

Hvorfor er frivillige vigtige?

- Er ildsjæle der bringer energi og glæde til projekterne.
- Folkelig opbakning og inddragelse af lokalsamfundet.
- De bliver ambassadører og er med til at formidle projektet.
- Kæmpe stor ressource i projekter med begrænset økonomi.
- Kan lokalpolitisk påvirke et projekt i positiv retning.
- Har et stort kendskab til de lokale forhold, både hvordan det var, og hvordan det står til i dag.

Budskab #1

Frivillige er "flygtige" og kommer måske kun til et projekt...

Budskab #2

Brug energi og tid på
kommunikation

Skamros alle de frivillige 😊

De fortjener det!

Tro, håb og Kysthjælper: 10.000 frivillige timer senere nærmer projektet sig sin afslutning

Arbejdet og formidlingen rykkede helt ind i storbyen ved Kysthjælperes ålegræsudplantering i kanalerne på Aarhus Ø i 2023. Foto: Jan Kejser.

Tusindvis af ålegræsskud og tonsvis af sten senere nærmer Kysthjælper sig sin afslutning. Vi taler med projektleder Erik Haar Nielsen om, hvordan frivillige har bevist, at de både kan og vil gøre en forskel.

Af Julie Myhre

20. jun., 2025 • Læsetid 5 min

🤍 Tilføj favorit ➦ Del siden

Budskab #3

Skab følelse af fællesskab.
Det er berigende at være
sammen om en sag.

**Fremtiden vil byde på en masse
naturgenopretningsprojekter og –
De frivillige er klar til at hjælpe!**

Tak for opmærksomheden!
www.kysthjælper.dk

Tak til Velux Fonden for at støtte projektet

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Danmarks Sportsfiskerforbund

VELUX FONDEN